శ్రీమతే రామానుజాయనమః
శ్రీ సీతాలక్ష్మణ భరత శత్రుఘ్న హనుమత్సమేత శ్రీరామ 171
చంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శా॥ శ్రీమద్భూమిసుతాభవాహృదయరాజీవాప్తబింబమ్మహా
దేవాంభోజభవామరేశ్వరముఖా విత్తస్తుతాంఘ్రిద్వయుం
బావనాన్వయవారిరాశివిధునిన్ భక్తార్తసంత్రాసహా
జ్ఞానందమునిరామచంద్రుని దలోఁ జింతింతు నిష్టాప్తికై ౹ 1

క॥ జానకిని రామపత్నిన్ మానదయావతిని భువనమాతన్ సాధ్విని సీతానందదాయకిని నా మానసమున దలఁతు లోన మాతృతకై 2

వ॥ ఇక్కరణి నిష్టదేవతాప్రార్థనంబు గావించి నరసింహామాత్యయను భక్తు
చరిత్రంబనను కథాక్రమంబెట్టిదనినఁ బూరాతనఘటంబను గ్రామంబు
న జితేంద్రియుండును భగవద్భక్తియుండు నగు సుశీలుండను విప్రుం
డు సునీతియను భార్యతోఁ గాపురంబు సేయుచుండ నవ్వా
త్మనకు నల్వురు పుత్రులుదయించిరి వారిలోఁ గడసారివాని
కి నరసింహామాత్యయని నామకరణంబు గావించి పంచమా
బ్దంబున నక్షరాభ్యాసంబుఁ జేయించి పాఠశాలకుం బ
నిచిన నతండు సదువనొల్లక దుర్జనసాంగత్యంబు మరఁగి 3

సీ॥ పాఠశాలకు రాడు పాఠ్యాయుఁ జెవిఁ బెట్టి నెందుంటికేడ నిల్చియాటలాడు
బడికేల రావని పంతులాడిన నిన్ను బనికి పితరలేదని వచించు
చిన్నబాలకులపై నడరిపోనీకమ్ము దించి పోరాటంబు దెచ్చుచుండు
సాధుత్వమె వర్తన బోధించిరేని నిష్ఠురవాక్యములు వల్కి పరిహసించు
తరుణాత్తె దుర్జనబోని నిరంతరము హానులు దినులను మానవులఁ గాం
చి ధిక్కరించు ౹ శిష్టవిదూషియై నరసింహామాత్య గ్రుబాలు సారుల
పైశిలల్ విసరుచుండు ౹ 4

వ॥ ఇట్లు వర్తంబుగాఁ గాలంబుఁ గడపుచుఁ జరింపుచుండ గొన్నిదినం
బులకు జననిజనకులు పరలోకగతులైరి తల్లియుఁ జేష్ఠభ్రాతృపత్ని

నరసింహస్వామి చరిత్రము.

172 యమునా పవిత్రయుక్తనదియు 5

ఆగ కలుష సంఘముల్ల గంగానది భరించు(, దప్పు
భరించు ధర్మియున్న(, ధర్మ చంద్రి లేని తటినిట్టులున్న నీనగర వించి
ప్రోచువార లెవరు ॥6

శ్రీ రాగము. ఆదితాళము

ఇంతవలకు జ్ఞానము వేదాయనే కెంత సాభోధింతునిక
మయిదిగయుం తగయుం తటితో నీశరణు జొరబోని దవా బహంతరాల వసూర్యమా
దనిట్టునాయుంత దారకనన్న వస్త్రంబు విడిచింత(దశి) ప్రోచువారలెవ్వ
రు గయుంతగ పనిచేయక యమా లమం జువానిని, దినదినము [illegible] వెన్కటా
తెలియనేలేదు, వనజనాభు దైన(బ్రోవ(జాలడని సూరులు వక్కాణిం
చిరి ముక్కంత ॥7

పగ-అది యట్టులుండె ॥8

సీ॥-ఆకొన్న వేళము లప్పటి నన్నంబు సమకూర్చి, తల్లియై ప్రోచు విధానధనంబు
చింతలాందిన వేళ(జిత్తంబు రంజించు(, దరుణియై సతము విధానధనంబు
సుకల తమస్తుల తమల-చ్చుగ(దల్పరక్షించు, నాంచార్య(డగుచు విధానధనంబు
ధన ధాన్య వస్త్ర రత్నత్రాతములాసంగు, దాతయై భూరి విధానధనంబు
విమల ధర్మార్థ కామ మోక్షములకెల్ల, దారి(జూపు సుగాడ విధానధనం
బు। బ్రాహ్మణ్యమునుడ(డవయున్న నీకు దిపట్టు వదక। పోయెని(కమా(దడ
వనాధాంయమిట్టు ॥8

తోపార

ఇటువత్తిన నరసింహా మధయాలించి వదినె మాటలను
కటకట(బడిచిత్తంబునందు, దుఃఖంబు వేగ(గ్రక్కనను 9

వగ ఇట్టు దుఃఖభారాక్రాంత మనస్కుండై యొక్క నిరాసమయంబు
నందు సదనంబు విడిచి ॥10

సీగమూ తులుంగల వంగకై తకిమదువక, ప్లక్ష జంబూ వటు బ్రాహితంబు
శార్దూల పంచాస్య సైరిభ భూదార, భల్లూక ఘరవా దిష్టసితంబు
గిరికాచుచుం దరద్విరసన మార్జాల, పాతప్రమోదు ద్వివారణంబు
ఖంజన వాన్యఘూకటకంక గృధ్రలూక, సారంగ చిరజీవి సంకులంబు

పారిశక్త

కంటకాపేతము ధిశాంధురయుత౦ | మదు మహాటవిని
పాంచినిజానసంబు | దీనత వహించ (ప్రేమ) చింతించిను 173
కలు | శ్రీ కృష్ణుని వహించి యున్నని తలంచె మది నిరి ||

ముఖారిరాగము. చతురశ్రజాతి

జడియగనేలా గ యూరాయడవినిద్రా కంబడి గజడి గ మడు
పుదారకదని, యొడలు జాలు వడలునని ంచె డు మృగములు చేని డుములుగల
వని, జడుత వా డనని యడు మాంత్రము చెగజడి గ భాగంబులు మొ ఆపులం
చు దేవా ముగ గయుత వసు సంసృతి మానసాను, రాగజనితమని చావునకు
మన్నింపగా శివరులు సెప్పుచుండ వినియును గజడి గ మును ధృవుండు మ
నత్నమురాపులం, వినిసె వెంకటా ఖ్యవెలువనజన్యయునునిగ
భ్రసాఖ్యమెులందినట్లు వ్యవిదె చెంగొంచెద వైరాగ్యమునే గజడి గ
వా గ్రని యూ జింపు చున యు్సరణ్యమును ఘనంబున చారుపొంయబయున్న
బశివాలయంబుంగొంచి దానిలో ప్రవేశించి మహిరంగంబు
నుదర్శించిని రావరియండ్ల దివ్యాష్టకంబెరిగ మనస్సు తో శివస్తో
త్రంబానర్చినన మహాదేవుండు 212

సగపూపరిబెల్లగా సంపునసూపుతల తోడ, గడిదిపోస్తట్టుసింగారితోడ
విసమువేనల్లనై పోసుగు మ త్తునతోడ, వాలారుమమ్మూన వాలుతోడ
వేలుపుటేటిచె వెలయుపెన్నిగతోడ, బలునిరుత్తిట్టుబ త్తళికతోడ
సత్తువరాసియాగిత్రవల్లడితోడ, జాన్నైనతెల్లనిమునితోడ
మంచుమలఆనిమద్దమహాశితోడ | జిలువసొమ్ములు గైకొన్నచెలువు
తోడ | బూచిబారులతోడవిబూదితోడ | నంగములవేల్పుబాపనిని
చెంగదించె 213

తోహార

వచ్చిన మార్గపతిగనిభూసురవరుడువినుతిగావించి
వెచ్చుగ వినయముతోనుండగ శివుడిట్లనెనతనిగుతించి
కావలసి వరమడుగు మత్తునగారవిధ్జుండు మోదించి
తావకప్రియపదార్థమ మ్మనగ భర్వకవారుడాతించి 214
వాగ్ధుత్రామది విహారయంబున్నమిక్లిప్రియంబైనపదార్థంబు

నరసింహా మేధ చరిత్రము

174 శ్రీకృష్ణుండ ద్యుమ్నవాసు భావుండ పాపైన సంగిచరుండు
ప్రతి పాద్య భావుండ శైలేశ్వరుండ పెద్దింగరిమాగసి
ద్ధ లాండి నవాకైన నముద్ర ఘుండైనను నీ కూన నిచ్చి నవరంబు నొద్ద
కంబునావల యుంగా నరద్మా నియమునా తీరంబు నవరి నియున్న
నిక్షి నారణ్య ప్రదేశంబున నిచ్చి శ్రీ వుండెల్లని స్తుతించె 15

సురటురాగము. ఆదితాళము.

సాక్షాత్కరింపుము యనుచు కృష్ణ దేవ గసాక్షాగర
క్షే పద్మ దేవి తుళైన మృదుమృదు జనములకు నమ్మయ సుఖమిచ్చు
దయుం దవనికమలాక్షుండ వని యుద్ధ ధీరుండవని నమ్మనందు
ఆమె గసాక్షాగ వెన్నది న్నచి న్ననా టివగతో మున్న వెన్న దన్న
తోనాసుతో, నన్న మిన్నలె న్నసోయగముతో, వన్నె గన్నతి న్నని వె
లుపుతో, జిన్న గుమ్మజా హారంబులతో సన్నతి గాంచిన నిష్ఠ
బర్హ ముతో, నెన్నరాని బంగరు గజ్జెలతో, గన్నవారు మెచ్చు లా
స్యంబుతో గసాక్షాగ తెలతెల గోలబాల్లు పనితో, వేల యాల
దోలునై పురాముతో, బాలకాళి నేలు వత్సనముతో, గాలచాలుమే
లమాడుతమితో, గాలమేఘు సుందర వర్ణముతో, నలోత్పలయుత
కర్ణంబులతో, శైలాద్రి వధాతు వర్గంబుతో, మ్రోలనిచ్చిమందహాసంబు
తోగ సాక్షాగ శ్రీసంయుతబృందావనంబుతో, భాసమానయమునా
ప్రవంతితో, వాసిగన్న మధుర గానంబుతో, దాసికాల్పువల్లవాంగ
నలతో, రాసక్రీడా మహోత్సవముతో, బూసానఘురంయువేల్పు
బారుతో, దోసిలొగ్గి కనున ప్సరసలతో, దాసు వేంకటాఖ్యనేలుకృ
పతో గసాక్షాగ 16

వగ ఇట్లు స్తుతింపుచున్న సమయంబున 17

~~[illegible]~~
సగమించి తామరలనద్దించు వాజ్జలతోడ కడుసోయగము గన్నతోడలతోడ
దెలు వారుమొకంబుతో దటానదుముతోడ, ముజ్జగంబులనో ము బాజ్జు తోడ
జై డుగుసోలు ద్యుంచుని డుదచేతులతోడ, మేవిచిందముచిల్లవాలు తోడ

బులు దిండిగా మెలుగుచుండెను మెయి తోడ, నవనవ బాలచిన్న ప్రసవముల తోడ (।
బా పర[illegible] రక్షింపుచు బాలునింపు పసి తోడ (। గోపాలుని మాధవ పిల్లనగ్రో
వి తోడ। బాలసి కాతిచె కృష్ణ గోపాలబాలుర తోడ। నాలుగు వృక్షాంచు పుణ్యతవై
రమ్యాలదోచె 18
వ॥ అంతనంగాధరుండు 19

తోడిర

అత్రజనసింహమూర్తి (త్రిపు) స్వారాధనము(జాపింపించి
చిత్రజ జనకుని తోసావి ప్రసిద్ధి చిత్రమాంచెనపెంగించి
రాసక్రీడను (బ్రహ్మదర్శింపుమన, రాధా విభుఁ(డాపించి
దాసుఁడైన నరహరికినిఁ జిరకాల కథ రవి కల్పించి 20

వ॥ ఆనందింప జేసిననరసింహమూర్తి సగౌరవింపునసప్పగించి శివుం
డంతర్ధానం బాసెసనటు పిమ్మట యనార్ధనుండు నరసింహమూర్తికి
ట్లనియె 21
ఆగ శరవము శివుండునను గురుఁడైనకేతమున। జన్మైనమునై ననల్పగా
నేఁగెదేఁ (। శాసన శాసనంబు కడచేసెన పిమ్మట। నను మోక్షమిత్తు
నిశ్చయముగ 22
వ॥ అదియెట్లుండని మూర్ఛ సద్వినియోగంబుగా నిశ్చయంబును సభారంజనం
బుగాని పాండిత్యంబును ధర్మపాలనలేని రాజత్వ భవంబును వైరాగ్యం
బులేని సన్యాసంబును పరోపకారంబులేని శరీరంబును పాత్రాపాత్రజ్ఞం
బులేని భక్తియును తగు ఫలవంతంబులు గావు కావున నీవు జన్మం
బునకు రిసిగా వాస్తవమైన తత్త్వజ్ఞానంబు జేయుచు బద్ధ సంసా
రులను ధరింపుమని నరసింహమూర్తిమహత్త్వంబు తో భగవంతుఁడిట్ల
నియె 23

తోడిరాగము. ఆదితాళము

నేనదేలెను దేవదేవా గసంసార వారాశి గనేనగ మానివరు
లెవ్వ తల్లులమానుకొని నిత్యము ప్రసాదనము లందు నిన్నుగ ధ్యానించి సుఖించె
దు [illegible] సామ్యామే మిమ్ము శ్రీ మము ధన నముగ కళిన మదము విహారి

నరసింహమఖి చరిత్రము.

176 లేమిఁ గష్టము చెడునొ వ్వారాగ నష్టము విన యుమ్మాలే నిపుత్రు
లుత్రైతె వ్వాను వనిపకు లు రార వ్వాను చుట్టుమ్మాలు లేవె వ్వాను బంధు
దాతలు పోపో వ్వాను విరోధులు పేరు వ్వా తివని చెప్పె దరు గనుక వచ్చిపో
యునదా వికంటె, వచ్చెడు కాలమున బాధ్య తెచ్చుచుండుఁ గోరికలమలాచ్చు
లేదుని నామంబు లుచ్చరింపవలుగాదు, మచ్చిక తోవంక టాఖ్యునచ్చు
ప్రోచు నిన్ను శరణుఁ జొచ్చిన నన్నఁ బురంబును [illegible] తొచ్చు లోఁ బడఁ ద్రో
యవలదు గనుక 24

తోధార

~~[illegible]~~

సంసారంబునఁ గూల్పఁ గవలదని యుష్మా సురుండు విను తింపక
గంసాంతకుఁ డిట్టని పల్కెన తనిఁ, గాఁగె లించియు సుఖంపక
సీగసత్పాత్రమున్ధరా జనసంఘముల బ్రోవ సాధార మౌగృహాస్త్రమంబు
పితృదేవతలకు సంప్రీతిఁ గావించు, కాస్పదంబగు గృహాస్త్రమంబు
వేల్పులకిచ్చు నైవేద్యంబునకు మూలమైయొప్పు నీగృహాస్త్రమంబు
పురుషార్థములకు మందిరమైన నరదేహ, మాత్మకిచ్చు నుగృహాస్త్రమంబు
నరుడు సంసారమందుండి నను మదియు భక్తిఁ గావించునని నచ్భాగ
వతుని జీవరత్నమును శరణావనంబు నే నెచేయుచు మందదినస్త
యంబు 25
వేగ మదియంతరంగ భక్తుల లోనొక్కండవై వర్ధిల్లుమ మునీంద్రుఁ
బోయుక వర్తింతువనని చెప్పియంతర్ధానుండయ్యె న ~~[illegible]~~
తని పూర్వజులాసాధూ త్రంసున నన్వేషించి గృహాంబునకుఁ గాని చ
నివివాహంబు సేసిన నరసింహమఖుఁ డారింగియను భార్యతోఁ గాఁపురం
బు సేయుచు 26
తేగ బురదనంటని కమ్లరపుష్పభంగి, జలములోఁ బడిఁ బడెం దని జలజమట్లు
~~[illegible]~~ లిలఁ గాలిచి వసుంధరాని వమంబుండు చిరతి సంస్మృతి నుండన
తండు 27 వగవెండియు 28

శ్రీసీతాకృష్ణామృతహరికథా శ్రవణంబు చేయుచున్న, వినులుగాంచినవాని పవిత్రపదము
నరుని మోక్షంబు శ్రీహరి నుతింపకయున్న, చెవ్విన వినలు బ్ధిలోలగుండు
వినడియకాలము విష్ణు గానకయున్న, జారుణాంబని వేమజాడ గ్రాగుట
బాటు పాటకు జమకృష్ణు జుపూజ చేయుచున్న నంబ గానని శిశుపట్టుకేద్దు।
దారసుతులయందు ధనభోగములయందు, బోటులందు చూపు చెదిరి
లందు। నాసమానికేళి హంఘ్రిద్వంద్వమునందు, । దలచు చేర్చి హరి
తికలిగిమెలగ 29

తోవార

ఈంగతి సుందర నామ్నాపసరము తెగిన శుభలగ్నమునన్
భాగవతునకు దయించెను పుత్రుడు పద్మాక్షుని దయవలనన్ 30

వ॥ అట్లు జన్మించిన బాలకునకు గోపాలదాసుండని నామకరణంబొ
నర్చి చాలాప్రేమయనాతులుగా పెంచిన తండ్రి దినదిన ప్రవర్ధమా
నుండగుచుండ నాక్షనాడు నరసింహస్వామి తన స్వతనూజునకిట్లనియె
31

ఆనందభైరవి। ఝంపతాళము

తనయుడా విద్యాభ్యాసంబునకును తొలగింపుమా ।। తనయజనియుం
చిన్నతనము నూజుడు చదువనియెడ మేలౌను కాదు ।। తనయా ।। హనుమం
తున్ సత్యవతి తనయుండు పరాశరుండు । ఘనుడగు వాల్మీకి సుకుం
డు సాంధీయుండాదిగ, గనికీర్తి పండితులై ।। తనయా ।। శంకర
రామానుజ మధ్వాచార్యులనేకవరుల। శంక విధ్యి మోక్షమునకు సరి
యగు మార్గంబు చూపి। వేంకటాద్రి వరదుండగు విష్ణుకృపాపాత్రులై
మంచుతనము దాలంచెంచు వమా ఉచ్చనే కృష్ణు తోప్పు తనయ ।। 32

వ॥ అనిబోధించిన సమయమున బాలకులంటూర్భి పండితోత్తముడగు
సుహాత్మయున కప్పగించిన గోపాలదాసుండు గురుశుశ్రూష చేసి వి
ద్యాభ్యాసంబు గావించి, విశ్వామరయాదవ వాలాయుధాది
నిఘంటువులను, రఘువంశ హంససందేశ మాఘ నైషధాది
వ్యంబులను బృతాపరుద్రీయ కువలయానందాద్యలంకారగ్రంథం
బులను శాకుంతలానర్ఘరాఘవాదినాటకంబులను వేదవేదాం
గంబులను చదివించి పూర్ణపాండిత్యంబు సంపాదించి యౌవన

నరసింహ రామ చరిత్రము

178 ప్రాప్తించెంది యు భాగవత తత్త్వము కాంచు గుతంత్రితో
దంపూర్తి హరిభజనం బొనరింపుము 33

సీ॥ పరియాచకము లాడు సరసిజాక్షుల(గన్న(, దన్న(గానట్టి నేత్రములు వ్యాసి
పరభాషకాను లాపములాలకించిన, శ్రీహరి యని పల్కు చెవులు వ్యాసి
సద్భావంబునే వ్వరు(న్న(డించిన, నంతటి వాడ(గా ననుచు మ్రొక్కి
ఒను వరాధ మెవార్ల లాచరించిన వారి, శాంతభావంబుచే సత్కరించి
భారతము రామకథయు శ్రీభాగవతము, విష్ణుగీతా ద్ధమహా
మంబు వివిధ సారత్త్వ, కప్రబంధంబు లారులకు ధర్మ మ్ముగానె।
ఉంగ(జెప్పుచు మెప్పునసంగమది 2 34

వ॥ వైష్ణవాగ్రేసరుండై యుండు సమయంబున నయ్యాశ్రి వారు
కొందఱు నరసింహా మేధం గాంచి సాష్టాంగ నమస్కారము నకు(బూ
ర్ణ తారుణ్యంబు ప్రాప్తించి యుండ వివాహాయత్నంబె లాచేయవ
నిన నృసింహా మేధయిట్లనియె 2 35

మ॥ ధనసంపన్నులై నేల్లకార్యములు నిత్యంబుఁ బలించుఁ ధనా
ఢ్యుఁడే మేము శ్రీమహా మానవాళ్ళులకు నా ప్రత్యక్షంబై కుంటు(గ
ననను మాకేయరు చేదలాభ్యలు వివాహ, హంబె ట్లన్నా వింతునే
నని యుంగ్రష్టుడె కోర్కె సాధకుడు మా, కంచుం దలంతుం జుమా

వ॥ అనిన సహోదరాది బంధువులిట్లనిరి మహాత్మా మనుష్యుండు
ప్రయత్నంబు సేయక కార్యంబు సిద్ధింప దీశ్వరుండు ఫల ప్రదాయ
కుండగుం గాని కర్తంబొనర్పు వాడు గాడెట్లంటి వేని 2 36 37

సీ॥ జనుఁడు పొలానవిత్తనము వేసినఁగదా, దైవ మిచ్చు ననేక ధాన్యములను
మనుజుండు భార్యఁగైకొనిన మీఁదటఁగదా, సంతానమునఁగూర్చు సర్వకర్త
నరుఁడు పల్లింపయత్నంబొనర్చినఁగదా, యిచ్చుఁబాండిత్య జగదీశ్వరుండు
వరుండు రణము(గావింప నెంచినఁగదా, హరి జయంబిచ్చు ముష్టికలాడు
ప్రాకపనులాచర్చ ఫలమిచ్చు నీశుండు। కర్మరహితఫలముకలుగదెం
దు। నీవు మారు పెండ్లికై కదంగితివేని। దోడుపడుదు మేము తోడ్పడిన

ట్ల 2 38)

వ॥ అని నమస్కరించి [illegible] నాన్న [illegible]
[illegible] విశేషమహత్త్వంబు [illegible]
[illegible] 39

సీ॥ జనని [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

వ॥ అని ప్రశంసించి [illegible] 40
[illegible] పురంబు
[illegible] 41

మత్తకోకిల

ఆ పురంబున [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 42

వ॥ అక్కడ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 43

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

పుణ్యగ్రామ్యాలతో నాకుంబడు నెయ్యెడయు, మనుజుడైనను
జమ్ముఁగాంచు వేంకట బ్రాహ్మణ్య నివ్యాలనేలు వారిక్క
పాపసమ్మోహములున్న దోషానిగ్రహించగా ॥44
తే॥ పుష్పమంజరి ~~[illegible]~~ సమాచారము ట్లుంజనాశ్వదినంబునఁ (త్రి)
పురాంతకుండు పురోహితు నిరావించియుట్లనియె ॥45

పంచచామరము

మహోత్సవచిత్రగింపు మయ్య మామ మనాత్మజాతకున్
వివాహయోగ్యకాలమయ్యె విశ్వరూపు(ప్ర)సమలం
దివార్తి శంబు సంచరించి, యైన ధరుఁడావరుం
(గ) వేంచి తెమ్మనంగ నాను, గావయుంచు నాతఁడున్ ॥46
వ॥ బక్కడు భలగ్నంబునఁ బ్రయాణము గుచుండఁగ, కృష్ణభట్టును
బుష్పమంజరి పిలిపించి కూర్చుండఁబెట్టి ॥47
తే॥ అనుజ భార్యాపరుఁడు కలహప్రియుండు, మాతృహంతయు,
పితృహంత భ్రాతృహంత, జారచోరాది చేష్టల విహారదుండు ।
వీరు పూజ్యులుగారు పృథివిస్థలమున ॥48
వ॥ అనుపమ్యంబాశ్వత్రంబున తిషించి శనికి సరియైన సమాధానంబిచ్చు
వాఁడు మఱియు మనోహరుండగుంగాక యని యాశ్రత్తంబాసంగినఁ గృ
ష్ణభట్టు దానింగైకొని సమస్తదేశంబులఁ జరించి. సమస్త పుణ్యక్షేత్రంబు
ల నెంతయు నింగ్యానంబున విసికి వేసారి పురాంతకఘటంబున నరసింహా
మేధగృహంబునకరిగి యతని చేతి పూజనంబులఁ (గ) వేంచియా
నవధ్గత్వానుభవంబు సేయుచుఁ బ్రస్తావవశంబునఁ బుష్పమంజరి
లిఖితే సహనం దిచ్చిన నాలేఖను నృసింహామేధకుమారుండు
కొని పఠించి ॥49
సీ॥ అనుజ భార్యాపరుండై కౌరవుల వృద్ధి సేసెఁ బో సత్యవతీ సుతుండు
కలహంబు వెల్లలోకములకుఁ గల్పించి పేరుఁ గాంచిన నారదుండు
తన తండ్రి యాజ్ఞ గైకొని తల్లిఁ జంపెను [illegible]

క్షీర దుగ్ధమునందు శేషతల్ప శయనుండై లక్ష్మీసమేతుండై ప్రకాశించు చున్న శ్రీ మన్నారాయణుని సేవింపఁ బోవుచున్న నారద మహర్షి
నారాయణుండు [illegible] శ్రీ హరి మహిమ [illegible] హరి పూజ యుగ నిర్మల మునఁ (55)

తో హరి

అమృతము విరజిత్ని సకల భక్త జనానందము చేకూర్చి
వినయముతో నరసింహ కథలు వివిధములను స్మరించి
సమయము దేవు వచ్చిన నారద మునీంద్రుండు సత్కరించెఁ
సురవరము నొసఁగు మనసునకు సుఖము వచ్చి యుండెనని (51)
వగ మీకు కృష్ణ భక్తి తోడ శ్రీ హరి పాదములకు [illegible] సమర్పించి
పుష్పముండు నితి సమాచారము నిర్మల మనస్సుతో [illegible] పుష్పమును సంతోషమున చూచె
ఆనందించి తన హృదయమున నిలుపుకొని సంతోషముతో
రంగనాథుని పుండరీకాక్షుని సేవించి [illegible] మంత్రము
సమర్పించి నమస్కరించె [illegible] కృష్ణ భక్తుడు తానై నిలిచెను (56)

శ్రీ రమా రమణ రాగము. ఆది తాళము

ఇది వరకు మా భాగవతుల చరిత్రమును వివరించెద
శ్రీ మహా విష్ణు పట్టిన బ్రహ్మ తనకు చెప్పిన విధంబు గాన
మాతరించి భాగవత కథలను తమకు చెప్పిన తరువాత తానెట్లు
భగవంతుని భక్తుల చరిత్ర విని నరసింహావతార
సంబంధము చెప్పుమని (57)

సీ గగనమున శ్రీ హరి కృష్ణ కథను వినిపించి, చిల్లర రాయిని సృష్టించి నట్లు
సంధిలో జారిన ముక్త ఫలంబులు రాసి, ప్రసిద్ధ గర్భమున పుట్టి కృష్ణ దేవ
భక్తుని ప్రాణము నశించె పుష్పములు మాని, యిలమీద మహాత్మ్యమును చూపి
బుద్ధి నందు వేదనిబద్ధము పదార్థము లుపన్యసించి మృత్యుపాత్ర గడించు పోని
దేశదేశములందు నిరతి ధనాఢ్యులై, వారి వద్ద చేరిన వారిని విని సింహ
మేధను తులసి జేసెదనని, పండితుండవయ్యు పావన యత్న (58)

నరసింహా మధుచరిత్రము.

182 వెఱమారంబాలోచింపక వచించితి విగావున నాకు
సహాయంబొకించించు దనెట్టంటివేని నృసింహామే ధన దకుం జనియు
తని తోనిట్లను మము త్రిపురాంతకుం డుకన్ననిచ్చును కుసబు ధైర్యము
జ్ఞవొసంచెల్లుం జెలగ్లనిచ్చు యుంబాసెక్తు ననినత్తే వితో వివాహం
బునకునే వృరావలయునట్లురానిచ్చొని తరులకేయుంబ డునని చెప్ప
రవున్నై నిరుపదయుగుటచే వారి దాసుండగా జాలుట మును మొదల
మనకన్న నారులకేయు వచ్చునని వక్కాణించిన. గృహ్య భట్టిట్లనియు 59
సిగలంబాకొనకు మున్న పరాకమొనరించి చుక్కాపుసుడెంత సంతోషమొంది
నా త్రాన పాదిపైనాహ్యవాంబునేరగి సురుచిరమెంతటితా జ్ఞసుఖములొ
బ్రువేన్నె మనకు మహాసాయములు లింగించి వాటునకకిపుడే వొటిబ్రతికి
లవివిభీషణాని తోగలహాంబు హరించి దశముఖాండెనిల్లన్నధరసన్నిటు
బాండురాట్పుత్రులకు బారాభవముసకు సదగి నుకొన్న ధనుండెంతకా
లమేవె జిత్రభనలక పక్షతిసలిపినట్టి వారుసుఖమొందుచు
జగదవలయమందు 60
వెఱకొంచట్టినకు మారరత్నంబును గొపాలదాసు నప్పసంగి కేతుంగ
నుమున్న గాథనే మోసంబుగొంతు వనిన త్రిపురాంతకుండిట్లని
రెమ నిరుపద నుసకరించుకొని వచ్చి మమ్ము ... టలాడరాద
ని రోపమోమో వక్కాణింపదొడంగి తివంత టుబాలించిచె
ప్పిరవన్నై నూటయు లజ్జుభట్టు జవిశేషట్టుండైయు రెగిన రసింహామే ధనటం
గి వచ్చి మరల విన్నవించిన త్రిపురాంతకుండు పేడవ దెనినసం
తోషించి వివాహయత్నంబు మానుకొనియుండనిదియుట్లుండ
బురా తన ఘుటంబున నృసింహామే ధశిష్యులరావించి త్రిపురాం
తకుని సమాచారంబెఱింగించి మనము వివాహంబునకు బో
వలయుననిన వారలాశ్చర్యమొందిరి వా త్రిపురాంతకుం
డు యుద్ధరా ట్రులున్న ధనాఢ్యుండ తనిఖాబంధుత్వమనకు
బోవున పప్పుడు తగిన ధనంబుండవలదాయనిన వారి దాసుం

హరికథ

దిల్లనా ౧౬౦

శ్రీగణాధిపతినే యుంచుకొని యానసోదరులు (గా) వావసం చుమతో వవి వర్షములను
వివిధ వర్ణముల లో (బ్రో) వేశించి నరునట్లు, నిరుపించె నుందు (నో) చెలవాని
మున్ను తపమునట్లు కొని యానసేనం నర్వ రాగవం బున (తో) గిరి మురారి మది,
నేర్పు నిశ్చయనాల్ల ని శిలవిగ్రహము మూర్తి, దారాశ్వనాదర్శ వాగను తీరు
హరివెల్లభ దైవచే రమాధిపు(నా) తమను గంధమే (బు) దానఫలము ౹ ౦
దినా రునేను నట్టి వాం (డెన) నా న ౹ సర్వ మనసు తెల్లవారె వొక ౬౧
వగి అని వారిని డంబరచి శిష్య సంఘంబులతోగూడ వచ్చు సనాచెంటు
చొక్కి కొని నరసింహా మాధ శ్రాద్ధముంబు నిర్ణయించి [illegible]
[illegible] సం ౬౨ నాతేరి రాగము చతురశ్ర జాతి

[illegible] స మయంబున హరికథా తరంగ, మౌసు లా మవ్వె దర్శనాదాములు
బలిముసు మాపాననాంబరి పాద్య సులు, బు లు నిశ్చలు రగు పరానంతాములు
మాను సర్వ భూషణాది మహోత్సవాలు సదస సనందన శానక భూషణాలు
ఘనుల సువాలు నానా రూపాలు, నిను తపలు రగు వి మల రసం జయలు
భక్తులైన భక్త దేవో శ్రీవులున, పారక వర్ణ (దేము) చు మాయ కాన్వం దనను
ముతిస్సెతులు [illegible] విష్ణుతపురాణము లు, నితి విశే సంబులు నిం దృష్ణులు
గంగాయముసా ఘసరస్వతి, వంగ భద్ర సింధూ కావేరీ నదీనదం
బులు నారదమలైయి ౹ వదల వేసల వర్ణ వమలు (గా) దియులు ౹ బావివేష్ణ
వగభైరవభద్రా ౹ [illegible]
[illegible] సరసిజా ప్రసు తపతాప దిమా వర్న ౹ మహో షిపక్ష
మా వము తంగాల్లు (గ) న వ వై మనిగ్ చంద్ర నల యాప్తగ ౹ స్త్రీ రమ
తులైన వసిష్ఠాది మునులు ౹ న ముద్ర తీర్థ మహా శైలనా భూమలు ౹ [illegible]
పన్నగస్ వ్యయుపతంగ గమ నలు ౹ కిన్నరకించరగి రవ్వకా [illegible] వ
ము ౹ లవరం భ్రుప్ర మహా ఆ నా [illegible] మలు ౹ విమలాకెలునను విష్ణుదే
వతలు ౹ చారణాదుల వర్గ నవ్వు మనుష్యుల ౹ వారేమని భూపుల వసుధ
లక్ష్మీ మలు ౹ వేలకోలా ది గ వేయుపు నాములు ౹ నాం యువుల్లైంమ నుసరించిరి

నరసింహస్వామి (ని) ...

184 లవ(ణ|సకలపాపఘ్ను(డు సంతోషముతో|నరమృగ
వేషమునేయునవిష్ణు(యు(డై|తద్రూపునివంద్యమునుగాని(రక్షి
తేక్షణానందముతోనిదనని|యంతరించియు(పవంతరంగులగుసా
ములకౌనిసుత్యాస్తవంరంబిచ్చుచు|సర్వమలాంపురిని సహాపమున్న
నా|రామమంతుసుకరంబుగనిచ్చియు 263

వగజనాథుడుండ్రానవస్త్రాంతంబునించి త్రిపురాంతకునిసపరివారం
బుగాంచితిపెంచియయ్యుత్సవనంబున(దనదివ్యసంకల్పంబుచే
నిర్మించినవిశాలమంటపంబున(స్వాత్మంజనియోగించి మనుష్య
రూపధారులగుశత్రాఇనిలింపులమధ్యంబుననిట్టనాడె
భూసురోత్తమా వ్యవధివేమంజనవుకంబురం...మువర్యాత్రంబు
నకువచ్చితిమితనినసామత్రిచేయించితివేయనిన(త్రిపురాంతక
డుభయభ్రాంతచిత్తుండైనిరుత్తరుండైయుండుటు(గాంచి మధు
సూదనుండుహరలనిట్లనియెనువోత్తమ మన్నివాసంబుద్వారకాపు
రంబునాపేరుశ్రీమళ్లనాయనిజనులాపర్వనింతురునరసింహామే
ధకునేనెత్వంతరాంతరంగస్వామాత్తుండనగుడు ఇవాహవార్తవిని
సపరివారంబుగావచ్చితినేవునూకుండగినబాంధవుండవుగాడై
ననిట్టిపరిధవంబుతోవచ్చితిరినిపోవుటమంచిగాదు నీవసమర్థుండ
వగుటనెటింగితిభవత్పుత్రికనిచ్చుటకిరప్పింపుమునావెప్పు ప్పప్పుమం
జరిపచ్చుటకే(డిప్పించినసమయంబున 264

సింహకేడువేత్మతో విశ్వకర్మనినిర్మించె మహానీయ మరికంయమంటపంబు
వెలిగిద్దెవెలిత్తూకు(దలద్రుమిన్నంయుభవ్యనభోజనలేవాన్ముటింపుగనాస్త్ర
రంభాతిలోత్తమోర్వశీనములప్పభూ, వరులకు(కైసితనరపిరోలి
రోహిణీశచియనంగ్యసరుంధతిప్రముఖసాధ్వీమణులాసు(గిరిజపనలాగి
వరునిపార్శ్వమందువాచన్పతియు వధూ|విభ్రమంటున్న ధతవిభూ
డు|నిలిచివేదమంత్రములుజెప్ప(గ) పెన్నాఢి|లప్పంద్ర(గూఢమో
దమందుచుండె 265

। తుంబుర నారదాదులు గానరసము తోడ చిత్రరథుని నృత్యం
వాసవాది సన్మానితులైవేనల తోడ సమర్చనములు(బలుతోడ) లాస్యములతోడ
వివిధ మంగళ వాద్య విసరారవంబుతో సురపారిజాత కురియు వర్షానతోడ
నాట్యరస వార్ధినోలాడు మానవులతోడ దుందుభి నాదగంభీర ఘోషలతోడ
సంతసు తుది భవనాయకత్వము తోడ । విమల రుచిర ఘోష జనముల
తోడ(। వసుమంజరి పేని గోపాలదాసున । కరుణ(బరిణాయమా
శుభాకారుండు ౹ 66

వ॥ అవైభవంబు నిరీక్షించి త్రిపురాంతకుం డాశ్చర్య మగ్నాత్ముండయ్యె
నరుడా శ్రీస్వలా సంగి నరసింహ స్వామి దరుసా(ష్టాంగ నమస్కారంబు(
గావించె నంతట గరుడ ధ్వజుండు వధూవరుల నరసింహ స్వామి ధన వనం
బు(జేర్చి) బంధు పరివారంబుల భోజన పాన భూషణాంబరాభ
రణాదులచే సత్కరించి(యు) సేవ ప్రాంతమున పరివారంబుగా నంతర్హితుం
డయ్యె నదిమొదలు నరసింహస్వామి యచ్చట (త్రి)కాలాదిగంతంబుల
వాసపించె నటుపి మ్మట ౹ 67

సీ॥ శ్రీరఘూత్తముని వీక్షింప నేరని వేళ(, గన్నులు వోయిన ట్లెన్నకొనుచు(
బంకజాక్షుని నుతింపనిని మేషము నందు, రసనవోయిన గతి వ్యసనపడుచు
నరసీరుహాక్షు పూజనము సల్పనినాడు, చేతులూడిన రీతి(జింత పడుచు(
కేశవు కథలాలకింపని దినమందు(, జెవులు లేనట్లుగా మోజించుకొనుచు
మాధవుని దాసజనుల తోడనని ఘస్ర(మెంత వాపిష్టి దినము ని
చింత పడుచు। భక్తి విభ్రమాతి(దనరు(పుజలు వొగడ(। జెలగ
సీ బట్టనియను నరసింహస్వామి ధగ ౹ 68

వ॥ ఇట్లుండు తఱి ౹ 69

వ॥ ఘోరకమ వాస్వరో(స)ములు, కుఱ్ఱవగ పొందిన తిలదాత ప్పె
జీకాని దూఱు లాభగతి, డింగరు(డా నరసింహుని వైభవో
(త్త)క మహు(గాంచి వానికాక, వెనతె(గూఢ్వ(దలంచి దుర్జనా
నీకము వేచియుండు తఱి, నిక్కముగా నపుడెంచె రంధ్రము(౹ 69

వ॥ ఇట్లు నినదావరికా యాత్రచేయుచు బాధలయున్నా
186 ఇకె వచ్చి మార్గంబున సంచారి భయంబు కలదని విను
సాక్షిమిచ్చి బట్టా యిబ్బందులవారాల కృష్ణయంజీయిచ్చి వారిన
కైనంగలరేయు దినదినదినక్రమముకు భాగ్యమైన విధంబు సమీపంబున
పోవా తుర్రుల విసమయంబని తలంచి నరసింహస్వామి దస్కల
సంపాదింపంగోరి యాత్రార్థుల కిట్లనిరి 270

సావేరి రాగము. ఝంపతాళము

కలఁడె కందియాత్రలోఁ గడ్డతము గలంగబ
లుధనము(గూర్చి) కాల్వలయున సాక్ష్యులు వెట్టి చెడవారలఁ
బ్రోచుచత్రపక్షమున గలఁడు ఏమంత దూరమునైన కాంతెంత మొత్త
మునకు గాలించి కొండఁ చెల్లింతు పొండిలని నిరంతరము
పల్కు వలంతేయు వసపత్తుఁ జుసు గలఁడొ గవెంకటాభి
షిన సల్లకింకరుని బ్రోచు మానాంకజనకుని నిరాంతంకప్రపఁగాం
చిస్తముల్ంకొకరు వేరని తాలంకునరసింహస్వామికి తుఁడె
పార్థని గలఁ 71
వ॥ అనియాత్రా పరులనా డంబరచి నరసింహస్వామి ధనదకుంబని
చియామ్మ సులు 272
మ॥ కాంచా మెన్నల్ల సాంచెనా మరలఁ దాని నాపదకున్నచోఁ
జేసెద్ మెప్పలత మానృసింహుఁడని మూర్తీంచుజ గంబెల్లనా
పైసనాని సముచేయరాక్షరుసు లుబ్బంబైన సత్కీర్తి యుకె
విసంబుండదు కోరి మనకు వేమాటలింకేటికెd 273
వ॥ అని సంతోషించిరటు పిమ్మట యాత్రాపరులు నరసింహస్వా
మి ధనము వాంబునకేని యాయిబ్బందుల వరవాల ప్రవర్తనము౦తల
బోసి సాధుజనాళికి నివహారధనికుండవని [illegible] యునే
శమున నైననెత్తి మొత్తము నైన వాండలి తూవని వినియుంటిమి
పుణ్యా యిబ్బందులవరవాలకు ద్వారకాపురంబునకు పొండియా

హరికథ

మానుటయు నభ్యాగతుండు విస్మయంబందియిట్లని యో 187
జించె 274

క॥ ఆలక్ష్మీ తేవే దుబుజ్జప్పైనను తొలి మధురా పురంబులో
జాలిన లిఖితే మచె యుసాచిన చేతలకేయనోపని
లక్ష్మీపనంబు దేవ్వ[illegible] డుబ్బులంబును వేమమ టుంబమింకనే
శ్రీలభరింతునో యని చలింపడు నేటికిది మిచిత్రము 275

సీ॥ మును గాంధారులు పాండునందనులకు మోసంబు గల్పింప జా
య్యన దుర్వాసుని శిష్యసంయుతముగా నంపించు చుండానినే
ఘనులంబంచిరి నా యశస్సున మవి ష్యాంబద్ధి యోజించి ము
న్సులారా వారియుపదమిచేయుమను ద్రుపానసంబునా కన్నటు 276

సీ॥ కనుమోడ్పైన గరలి పూర్వమునందు జేసిన కర్మంబు చేలభించు
నదియట్లు లుండనియఖిలభూతములు భావమున నేనుంటచే వారి మూహ
యును జ్ఞానము నుస్సలతి యును గల్గు చుండునట్లు వలనని ప్పుడు కేవలమునే
వేదాంతములు నేసి వేదంబు వెలిగింయు వేద వేద్యుండ నేనై వెలయువాడ
నని వచించెన కృష్ణుడు నకు గీతాచార్యుడు । దకృతమున నాకు నన్నులిట్లు ।
చెసిరనుట తప్పు చేయించువాడను । చేయువాడ నేను తండ్రి చింతయేల

77

వ॥ అని తలంచి యధనంబు పరికించి యాత్రా పరులారా
ద్వారకాపురంబు ననేక వర్తక శాలలు గల పృహానికన్నింటి
కి శాస వృక్షసాయము వదింపానుచరుండ ధనమ్మునందైయుండు
నతని గాంచిన మీ ధనంబు సమర్పించు నేనిన బ్రాహ్మణులు మహా
విశ్వాసంబుతో ద్వారకాపురంబున కరిగి విడిది చేసి మలునాడు
పురంబంతయు శోధించి నరసింహ మేధ వార్షంబులకు ఫలంబుగా
[illegible] నని శ్లోక్షులై యున్నం చౌరులిట్లనిరి 178

చోయాగరాగము - ఆదితాళము

చాలు చాలు భూసురులారా - చాలు గమేలయింతే

నరసింహా మధిచరిత్రము

అద్వైత వరవాలు ఘోరవాసి తిరగ చాలుగ శోధము కన్న
188 మర్మము కనాన్నదేవ తము లుం గలేమును చెప్పెను నామము
గలవాండు తేర్పనానా విధులం జున్నదిగ జాలుగ దోస మనక
మిగాసా మన్నానాండేసినాడు నారసింహుడు దేవ మాచారంబు
పరులకే మనిద చించె దురుగచాలుగ మెలవవేంకటాద్రి న్నది
లు కవ్వడి సంగడి కాండునీనె వలదంగించ వలయు నవ్వరము
చేయుదురు గచాలుగ79
[struck through] 2-అప్పలు కులకు లికి భరామ శంభు లార్య విజ
నత్తలంబున కందుపుండె విచార తన్నుత్తై 280
చగఅలంతుల మాటన విద్వ వర్య వాలు న మర్పణాచేయు వేళను
వలసుండవుండె యిప్పుటను నప్పుడగాన నిచె ప్పమంకని
మూలంగాని యిచ్చుటక మనలు మోసము నచ్చి నృసింహ చేత యి
ప్పులు న నువిష్ణ దాసు డని ప్రస్తుతించేసిన దోష పతి గదా 81
ఈగ ఇంతటి మోసగాని జను లెట్లా రమాపతి భక్తుండంచుండుబా
జింతురా దేశకుండను చు శిష్యజనులా నియ్యాడుటట్లా యు
రంతయును తప్పవంతుడని యాదశ మెప్పను తింపుచుండుర
వింతె వెలుంగ నెరికెని వలచునీయని మండు చూండగక 280
సింగ భైరవ గురు మమయ్యం భాధిక ంటె మా అంతలా ధిక్కమై వింతే సంయు
దిరు మెని దివ్య భాస్కర కాంతికంటె వి ప్రాశ మైగాఢాంధకారము దప
జన్మం దనము పంచశరుకంటె వేయంత్రలై మానసులకు మోహంబు పెంప
రాజిల్లు పీతాంబరంబు మెరువు కంటె విలువ గల్గి కడింబిక మకు లేన
నె మెల్ల గంధుసాంపు నిండు జాబిలి గురు చుండ జాల్ప దాపసిం
డితేరు గంధు వెన్నండు ధీరా కూరులను గూడి వచ్చినిల్చి
విప్రవరులమ్మోలు 281

తోవార

వేడెదవండా మహాపురుషుండని విప్రులు లేచి నుతింపక
వాడి నెమొగములుం గల ద్విజులకు లేవరుడెట్టె ననుకంపక 82

హరికథ

సావేరిరాగము. చతురశ్రజాతి

ధరామరాత్మజకన్యలారా గజావరులారా గధరాంమగ నిరా
శఁజెందియుంటిరె, పురంబులోన మారుకాఁ పురంబు సేయువా
రలో పరాకు వేకత్తె ల్వడెగ ధరాగ నృమారకరించి వేంకటాఖ్య
మాపరాశిగాఁప్తి ప్రోచు పంకజాక్షు సాక్షి మా విపత్తులండా
లంచి దేగ ధరాగ 83

వ॥ అమ్మా వారసుభావునితో బ్రావశ్యకముల తెల్పనిరి 84

కాంభోజిరాగము. ఆదితాళము.

ఏమని తెలుపుదు మయ్యనేగక మనిగస్వామి మా శ్రేష్ఠ
మంబునకై మా మాధవమునకు పామరుల నరాసగి, నా మాతండ్ర
వచ్చండె మానిదన, సేవలనన్నరు, నామ వెలుగురలు గయ్యే మనిగ
సామ్య వేరమును గృహమ్ములకె చెందమ్మాన చేరుదమను వగ
తోనిట్లు మూలింతు మా విమ్మాటెగిన సాంయు మ్మాకమ్మానిరత
మ్మా వేంకటాఖ్యన నెలుపిల్లులకొమ్మాకే డుస మ్మాతింపఁగల
డింగనేమని గ 85

వ॥ అనిన వారికి తంభమానవుం డిట్లనియె 86

ఉ॥ వినినచు మానృసింహయునకు, నేచ్చెతికాడ చేసియు వర్తక
స్థానధనంబు వెల్లపుడు, దానికెతండ్రోచెడు వాడు సూరిలో
లేనికతంబున దెలియ, వేయుతిం గథ మారువచ్చుటో
జ్ఞాననిధానులారకృపసైరణ చేయుడు తప్పులన్నియున్ 87

చ॥ బలిబలియుఖ్యదాగమున, పక్షతి నారయకుమారకేగిమా
తలఁపులు నావ్వఁ జేసితిని, తద్దయు వేదునృసింహమేథలోఁ
గలుషములన్న నారతము, నాచెడువాడెతండౌటమానుఁగా
వలసినసైకమెచ్చెదను, వారికి మాటకుఁడ మ్మావే త్మానిన్ 88

వ॥ తరయీయు మధురాలాపంబులకలరి పరమాశ్చర్యనిమగ్నులై

నరసింహస్వామి చరిత్రము

190 మహా [illegible] పురుషునకు దండవత్ [illegible]
మంబా చరించియున్న ప్రభావమని [illegible]
నెలుంగ మనిచెప్పుచున్నారు [illegible]
తమం [illegible] 89

[illegible] తలనుండి [illegible] వామ [illegible]
[illegible]
[illegible] ప్రభావము [illegible] 90
[illegible] సత్వ [illegible] సంఘంబు [illegible] భావ [illegible]
[illegible] 91
అట్టి [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 92

ఆనంద భైరవి రాగము [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 93

తొ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 94

వంశవృక్ష

శరణమ్మ శ్రీసాంద్రజాఖ్యగాంచి నిధానమ్ము చూచిన గతి మోదమందిననుచు
నే మ్రొక్కి చెలువున్న నిర్మలాంగయుమున్న పైని విప్పి నానవిపట్టిననుచు
సర్వకాలములందు నారాయణా శరణంటు జేవిశ్రాంతమున నెటుచెప్పితిననుచుఁ
దనయాజ్ఞనే నెన్నడైనను జవదాటక, త్వంత వినోదమునఁ జెప్పింటిననుచు
భక్తిగల్గి దిక్కైన వైరాగ్యములు గల్గి, మేలఁ జూనిన్నఁ జూచి నమ్మిననుచుఁ
జేపురయనంతసింద్ రమేశ మాయ నీవవారిని పిల్లఁ బానిమారు 95
పగఅనివచించి జగన్నాథుండు నన్నాళ్లనప దరి వారంబుగాంసంత
క్షేమ తుండనుటయు నవ్వు (పు) లు పరిపూర్ణ భగవత్కథాంతంకర
ములై భగవద్భక్తి ప్రపంచము (స్వే) కాని త్రికరణ శుద్ధమునెంచి పూర్ణాత
నభుటంబున హరిని నరసింహ మాయ భక్తులై రత్నంగన మునిరంబు
లాచరించి యతని చేనాంతి కృపాచుక్షనిని నుష్టిప విష్ణు లైరెట్టి
రకలాజరిగిన వృత్తాంతంచె అంగించి మమ్ములను రక్షించిన
వాఁడు మానవ మాత్రుండు గాక రత్నాంజనమ్ముఁ జేనినన వృషనా
నవసింహావేషయున్నని యొ ౯ 96

తోడిరాగము. ఆదితాళము

వాఁడే చూడు మాన్నగ చూడవే తల్లా నవ్వారిగ వాఁ
డేగ తోడై చల్లని నీడై దాసులకు వేడుకతోఁ గాపాడు వేల్పుగ
వాఁడేగ వేళ్ళకిఁ దారావాళికిఁ గవాల మాలికిఁ దామరచూ
లికి ఫలతదంభోళి కషెల భూతాళికి శక్తిని చాలించున
తగ వాఁడేగ కులాంచలములకు జలాశయములకు ని లా
నిలానల జలాంబరములకు జలనిధులకు నిర్మలనదులకున
టవులకు సకల జగములకుఁ గతి మితేములకు స్థితి లయముల
కుఁ గర్త శ్రీరాముల మా తోడ వేంకటాఖ్యుని నీరేడు జలజాక్షుఁడు
లిచ్చిలలేమ ఆడుఁడు గవాఁడేగ 97
వగఅనిమఅంయునిట్టనియొ ౯ 98
నగవస్త్రం డిగవుల లోపల వేడుకొనునిర్భాబారిబాలులకుఁ గన్నదనివాని
లిచ్చిల చానే పిల్లబిడ్డతోఁ గావించు, కాలువుచెయుమ్మల మెచ్చుకొనని వాని
జేమోదులా నరించు జేజేల బాలిటిక మ్మూలవాక్షన వేమోవఁదలకువాని

నరసింహ మహా చరిత్రము

సూర్యకాంత మణిమాలిక స్రుక్షముత్తెములెల్లను వనబాహుళ్యములనుంచి
192 మనుచు వాని
వేనవేల వనలవేసముల లాలించి । శింగారంబు శృంగారమలంకృతా
ని । వన్నెగన్న వానివనన్నిగంటి కోయని నన్నిలారపు సన్నిపుణ్య
మే ॥ 99

వ॥ అని వనవన్న దివి నిలింపులిన్ని నిత్యే ॥ 99

ఆ॥ తావచ్చెదఁ బూవుపూవు వేదారంబు । వాసిఁగాంచు గతిగ
వన్నెవాసు । కంపవచ్చెతఁగా దివనుఁగాంటి మాపరిభ్రుపాడ్రెషైన
వి ష్ణుపాదయుగము ॥ 100

మ॥ నరసింహా సరసీరుహాక్షుఁ డుభవనామంబు విన్నంతనే
పరమానందముఁ జెందిమోములసంభావించి దివ్యాస్త్రము
దరమెు ప్ప ంగ చుట్టింపఁజేసి ఘనము త్వంతంబుగా నిచ్చినే
గరిమం బేమని సన్నుతింతు మసురా ఘుంటైనని న్నేబునే ॥ 101

మ॥ వరగాంగేయుని సఘనాంచిని బలిక్ వాన్వేతౌజుక్ వాసిఁగ
సరిపుత్రాసురనాధ నంద నులనాచందాన ఁబ్రేమించె నా
సరసీజాక్షుఁ డేది విధంబున భవ తాన్నిత్నమంటుం డా
పరిపూర్ణ నిత్యతిరస్త వరంబు లిమ్ము మంబాలింపుమం డెక్ బ.ళ ॥ 102

వ॥ ఇక్కాలంబున మాదర్శనంబు మాకు లభించుటనేక జన్మసుకృతవి
శేషంబని వక్కాణించియున్నవారన్ని సద్భావార్య నిగాఁ బరిగ్రహిం
చి మంత్రోపదేశంబుఁ జెందిపునః పునః ప్రణామంబులాచరిం
చి స్వదేశంబునకుం జనిరంతకాంతకాలంబునను నరసింహావేధ
తోరుచిరాంగి యనుభార్యామణి యుట్లనయ ॥ 103

మోహన త్రిపుట తాళము.

వినుము ప్రాణేశ నా । వినవమున్నటి । విను । విన
విన ముక్కనకాంబరు వర వనజముఖే వినుతింపుచు మా । మనవుల
నైనా నవైతి విన్నే ఉన్నయమమ్ము పైకాని యున్నదవారే । వినుము । మనకావయా
డు పిల్లగదయా వనజాతాక్షి పుష్పవతియై । మనిమిటియుంటి

పంటక్క

లోననుస్వామి - పనియొక్క వరుసని - స్తోత్రము చేసెగ వినుగాకవలె 103

సయమున స్వజనులు విని కలమున మాబాలకులయొక్క వేల కటాక్షనేలిన

వారి స్వామి - నేనిట్లు [illegible] సముదాయ స్వరూపము నాగ్నేయము గవినుగ 104

వగల అనిరుండు - తన స్వామి కన్న సాధువు కలిగిన నరకసంహారము కృష్ణా మూర్తి సన్న

నంబు నకరగిసన [illegible] వారకివిమూర్తులగు నరసింహ నిత్యసుందరనిభా

గవతమున నారదరంచిరపన్నగ శయన [illegible] సంబున దివిజార్చిత సుమ్మం

దైవమాశేషుని నైరయుండు ఆరాముని తన పెనిని యెరుగునాక [illegible]

స్వాంగన - దనుజ రంజిత భాను వరుని చరిత్రను చెవి తరగని పరు

సమస్తి తిపని యునుగని రంగ దుపద్వారసంబుగాను నమ్మదిమూ

తంబుకమున (ఆంజనేయ) యుగముల సిపూసిబుని (పుత్రి) తిననిచూ

పింపగానగ్గు యూనికక్షించి యూరంగలకొంతలనన్నెలు

చెలిచి తెచ్చి యయు పద్మలాభా మాత పుత్రని భాగ్నము జననం దు

చెప్పినకానుకనిరక్షింపు మని [illegible] భజనసాధనంబుల (ప్ర

దక్షింపగాన పూర్వ (ప్రతి) కొన్నిరి 105

ముఖారి రాగము. ఝంపె తాళము.

వింతగానున్నదోయమ్మ గ్రామాలాగ వింతగ కాంతా

మించుట్టుమెంతెంతో తెచ్చినని సంతోషము నరాగా సుంత్రైనదే

వారాలగ వింతగనిరుపేదజనము తెరె కైదనవులు ఇరగాని

యింతము ప్రకులుగారమ్మగ వింతగ సారకన్నవియోన్న

లవారుచి. ద్దకు చెప్పినారు మనస్సటి సోము. వారముసాం ద్ద

నోచిరేలు బంగారు పరాలుచరపాలు పూరలుగాని వచ్చినా

రు కాంచి మెచ్చినారముగాని యూతికున చెప్పిన వారదేర

మ్మగ వింతగ చాలవెంకటాచలనేలిననే తెలగె వాలుని (గా

ణ) సుశీలుండనను చిమానాలు తూఫ్ వాయు (గట్ల మాపల)

దెప్పిసిగ్గలేదమ్మగ వింతగ 106

వగల అని మాతులు ముక్కలు విడుచుచు మాపింపుచుండ.

నయన వమానంబు సపాంపనరకవై ష్ణవపుత్రికరాదనంబాన

నరసింహ మధ్వాచార్యులు.

194 ద్విచిందే సూరివారలు వింతగా (జూచుచుండిరద్వ
వసరంబున సూరివాసుండున వృషభునకాంతామణుల
నిక్షేపించితే మలగారాసారత తెచ్చుటనాలోచించియు మాయుష్ట
సుసారంబు గాసుం ధవలయునని యూరక వచ్చితి మాయావ్రా
భితంబు వెలిగించి దాని వస్తుసమూహంబు (దెప్పింతుననిన
య్యాంటివారును తదీయసంబంధులైనవభూపరంపరలునాకల్పాంతము
గూర్చుండె లేక పరిరక్షించియున్నని ప్రాయం ~~[illegible]~~ చేటుక పక్రమం

చి2/107 ఉత్పలమాలిక

తెలుగు మందసంబులను తింగను బిందెలు చెంబులట్లె తే
పారెడు గుండిగ నవరి వర్ణ్యై తగు బిళ్లలు ~~[illegible]~~ పట్టెమంచముల్
చేరలు కంచుకంబులును (జెన్నగు శాలువలు కంబళాలు రం
గారు జరీరుమాలు లు ~~[illegible]~~ మహాసనముల్ నెఱి వెనచేరు వాల్
వారములు నగరంబులు మహామణిసంఘము ~~[illegible]~~ వాసులున్
భూరిధనంపు వారములు పొల్పుగనానులు రాగిణేలు వి
స్తారమగ్గాంక వారములు, సారతరాంగ తటంకరాంబులున్
సారసనంబులక్షిగలు, చక్కనికమ్మలు జోంకులు గంధ పం
డారములాంట్లు దువ్వెనలు టాకులు విచ్ఛినకోలలక్షముల్
సారసుగంధ(త) షేమములు, శయ్యలు సంచులు బంధ్నార్కోణకో
వారము తెత్తులున్ ముసల్లవక్షము చాపలు లూఖలంబులుం
జారు ప్రసేవ శూర్పములు, జల్లెడలున్ గాడుసు లేవటంబులా
వెవ్వరెడు చామరంబులను, వేధనములే ధనమంచు వెటవల్
బారిన ప్రాయమంచు విరిబోంట్లన వేకరి ప్రాసెనదెన్స దక్ 108

~~[illegible]~~

వగ ఇప్పుడా రవస్తుసంఘంబు లిఖించి తదీయపత్రంబు నాసింహా
మేధకాసంగినన నమ్మవాత్తూంచు మంద వాసంబాసత్తు లేకరంగ
నికెప్పుడ ఇప్రాసినంతనదికును ప్రాయంచిన ప్రతిపదర్మనపరంబం
బున కుంగారవలసి వానిం దెప్పించె దప్రాసినాండనిన వారండలు
గొల్లున నవ్వి మేకపోతు గాంభీర్యమింకనువదలవేదయని పరిహాసిం

పంరకథ

చి౯ 109 19[illegible]

సీ॥ ముంతపావెనంచు మూఢాంగనే యొకరు, మోకు దిమ్మనుచు యొకతె
క్రొత్త మంగలమనియెడు పలువాలతో యొకరు, గచ్చకాయలనుచు కాంతయొకత్తె
గుజ్జెనగవ్వలను గైకొందుననుచు నొకరు, పెనమూడావెలెనంచు వనితయోరు
మసిగుడ్డ దిమ్మని మచ్చెకంటే యొకరు, చీపురుకట్ట వాంఛించెనొకతె
వరుసవాయుంప దొసి యోర్పా తరాదు| ప్రాస గుంప్రాయుత సము గావ
లయనంచు| దానిగైకొని శ్రీ పారిజాసుడే పుడు| పిలిచె తన్ను మళ్లసా
యనుపేరుతోడ॥ 110

తే॥గీ॥

సరసిజాక్షుడానుకడి వినిశ్వముకేసాకూపంబు ధరించి
నరహరిమేధకు డే వెగబ్రత్రమున దీనాక్షునకందించి
రంపత్రము నిలి ఖెంచిన వస్తుప్పువే ల్కదమ్మావామ్మనే యొకె
గోపాలుం దాగాకని పత్రముగా నియమ్మన్నె చనియెక॥ 111

వ॥ అంతనరసింహమేధ వియ్యాలవారిపదనంబు పడిచె యొక
భాగవతస్వరూపంబునని చిచియుండ మోదవనాటిసారొవ
యంబునకు జాంబిలావ్రకారము పరార్థసంచయంబులన్నియు
బంఘెపైనె త్తించుకొని శాస్త్రమళసాకూపధారియగుశ్రీకృష్ణుండు
నరసింహామేధానుమతిప్రకారము తనయపుత్రికాజామా
తలకొసంగి మనోరసమానసంపన్నులం జేసి యటు పిమ్మట భ
క్తవత్సలుండగు మధుసూదనుండు॥ 112

సీ॥ ముంతగావెలెనన్నకాంతామణేరావె, మోకు దాసించిన ముగుదరావె
వంగలంబాసించు వనిని మణిరావె, గచ్చకాయల మెచ్చుకంటి రావె
గుజ్జెనగవ్వలం గోరుకొనినకోమలిరావె, పెనము వాంఛించు పాప పెద్దిరావె
మసిగుడ్డ గోరినమాచనమ్మరావె, చీపురు దిమ్మన్నచెలువరావె
గుండురాగోరు గంధరగంధకారి| యనుచు నా వస్తువులు జనార్దను
డొసంగ| నా పదార్థంబులక్షించి నట్టివారు| సిగ్గు గాంచి రతరులు
మొప్పిరంపుచుండె॥ 113

వ ॥ ఇట్లా నిష్ఠా పురుషోత్తముండవు శ్రీనివాసుండు దేవుడు
నటుపిమ్మట నృసింహామధ పుత్రకను దేఱదీంచి తల్లిదండ్రు
లిద్దఱకును నీవనుటుంచుము వారును భూషించినందు
నని సంపదలు శ్రీయు ప్రతియిచ్చెంగా పునసు ఖేంపు
మని శిష్యులతో దెంబ్రయాణంబగుచుండ వియ్యాలవారలను
పాదంబులంబడి నమస్కరించి యిట్లనిరి ॥114

శ్రీరాగము. ఆదితాళము

ఇంతవాడవనియెఱుంగలేక నిన్నెంతో జూచితిమి
అంతయు వేని మహాపాపంబులనార్జించితిమి చుమీ ॥ యింత ॥
సాటివారిలో బిడ్డనెగతి సంచరించినావు। పాటుకొంచరునివాడ
కోసము నమహాధనివైనావు ॥ యింత ॥ తెలియక చేసిన మాయపరా
ధంబులు క్షమింపుమయ్యా నిలిచి మాకృపా మునసందు భూజనము నే
కు సేయుమంటూ ॥ యింత ॥ వేంకటాఖ్య వరదుండగు స్వామినే వెంట
దిరుగుచుండగ। సంకటము దవమునకు సర్వవాంఛలు నిరతము పం
డెగ ॥ యింత ॥ 115

వ ॥ అనిన నృసింహామధ యిట్లనియె ॥116

సింగవాలాయము గజగపత్యంకరుల మేము, కరము వృత్తికకింకరులు మీరు
జీవనాధ్యంబు యాజించువారము మేము, వపుప్పూరుచిగల వారు మీరు
శ్రీవైష్ణవులను బూజించుధన్యుల మేము, ఖల దేవా బంధువత్రలు రమీరు
మా వంశ్శితమ్మైన మార్గ ఫలము మేము, భావింపగా మాన్యపరులు మీరు
మీరు మేము వారు మేము మీరునకామ। మే ము మే మె తలపమీ
రు మీరు। చాలినంత ధనము జామాత నిచ్చితి। బోయి వత్తు
నింకబొంగలవలదు ॥116

వ ॥ అని వచించి సర్వజ్ఞ మంబున కేగుచ నట్టి మార్గంబున నొక్క భూపా
లుండు దర్శించి పూజించి యా రాత్రి మార్గా మంబున వసించి భగవ
న్నామ సంకీర్తనం బాచరించుచుండగా నతండను మతించి గోవిందకథ

సత్య మానవ

క్రమ మొప్పు భక్తి మించ ప్రాణ సుధనాలంబున సంతన నిరంతరంబు 197
నన కేనతి తమ్ముగా నాదము లె పైనసల వారింబు లిష్టం
బయ్యనంత లో భరాధిపుండు పానింద్ర రానిపుప్పు కాని [illegible] వారిదా
సుంగనియా కోసి యొప్పు [illegible] కు త్రగ్గా తూగా నాద తులసి వర్
రంబు తృష్టం బయ్యగడా దానింగ్ర కొంటె నిగారిక ప్రియ నేసరంబు
త్ర విల్లువల యున బ్బగారకు స్థానిస్వా దిబాలు మంద్రానిత ంఠింమున
మురయున చిప్ప నవపుండ నెనె విధంబులు బుధు స్తోత్ర మున సుత్రిం
చియు ఫలంబు గౌనిక రాజ సభా సుఫ్ధంబున బూభ వంబు వ
చ్చెంగారా యని తుర్రిభ్నించి నాడాయు మాన గోవు ॥117

సీ॥ గని రూపదంష్ట్ర దుఃఖభరమున గుందుకు చేయునింట ధనంబు చేర్చునాడు
మూడువంకల చేతగ నెడు గాంచిన చేత్రాకి నఖిని సాంచర్య మిచ్చు నాడు
కౌరవసభ దిరసా తవెయుండిన యాజ్ఞ్య సేనకంబర దాన మూసు నాడు
త్రిజటా మ్మనద్రైన భూదేవుండయా ద్మలో యాచింప సంపదలిచ్చునాడు
నీవు దజ్జుంబున ముననిలిచి పాలుచు । దాన గుణరామె చ్చుటకే బోయుదా
గెననుచు । [illegible] మా [illegible] యుం ఘర మా ధినా ఘుండ వచ్చె । తులసి వారం
బు వైచె సాధు నిగళ్రముననే ॥118

~~[illegible]~~

[illegible] వ గ్రహ అప్పు దూరా చేం త్రు కొ [illegible] త్ర్రంబునాంది
భాగవతుని పాదంబులు స్త మస్తరించి ప్రాక్షనా పూర్వకంబుగా
నిట్లనియెను ॥119

చిలవారిరాగము - ఆదితాళము

కోరి మొసంగెద గోప మూర్తి యనగ కోరుకు ధరా స్పురి
వారగు సాధులు లేరె జగమున సారకు మెచ్చితె ॥ కోరు ॥ గ్రహించు వ
రిపాలములో మెట్టు భూములో యోలగుంపులో భూరి ధనములో భూ
షణంబులో బుష్పవనములో వస్త్రంచయంబులో వస్త్రంబులో ॥ కోరు ॥
పటిష్ట కన్య పవేంకటా ఖ్యనను బాసటైన ప్రేమ దారి కటాక్షమో వాంఛ
లంజేసి దుష్కుటంబున కాక్కనియుతే వచ్చిన నెవ్వరు టాలించిమ
న్నెటుంపు గోరెదు గోరుదు ॥120

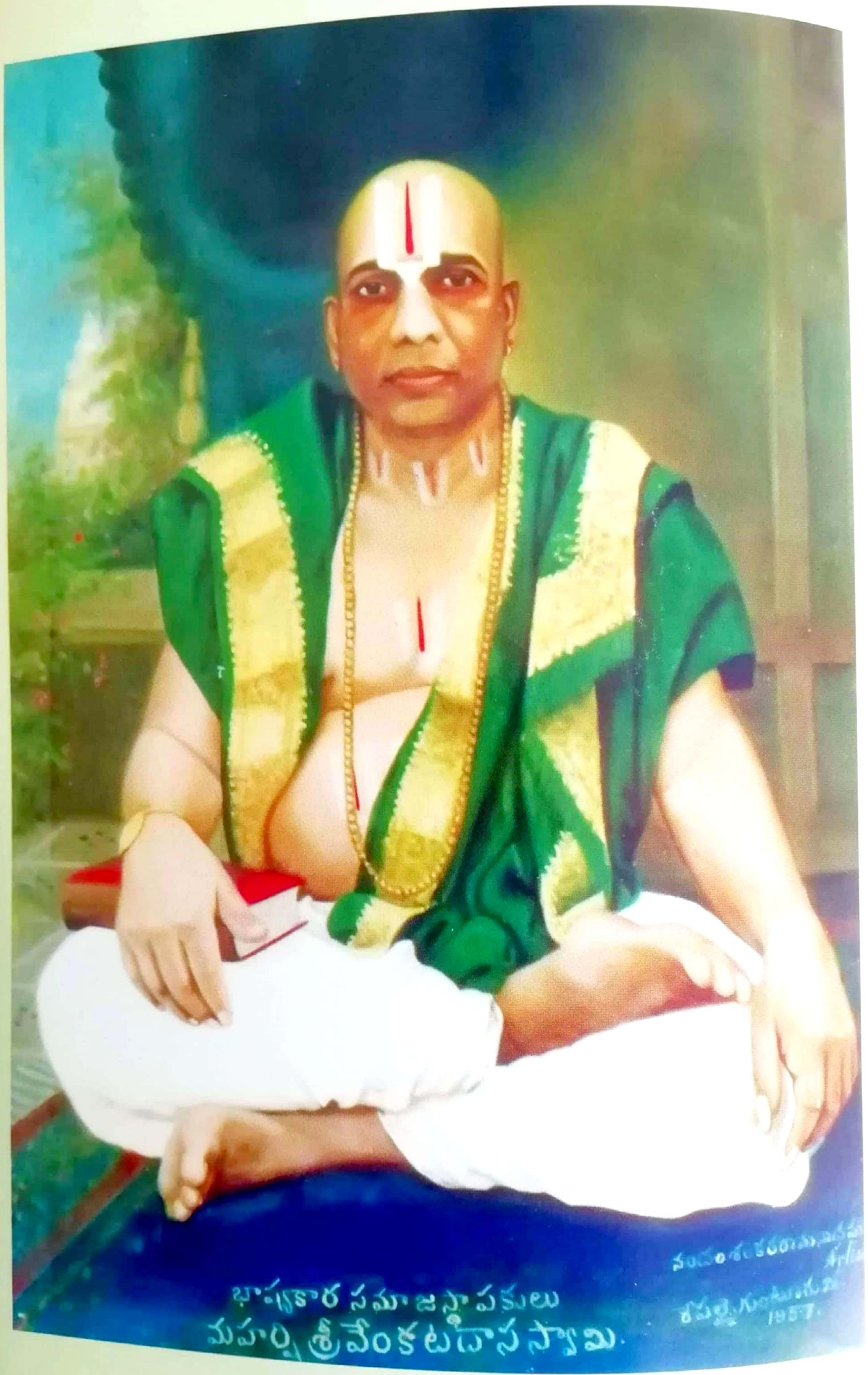
శ్రీరామ

198

నరసింహ రామ చరిత్రము.

వ॥ అని మత్తియుం బ్రార్థింపుచున్నమి దినుం గాంచి
నరహరి మేధ నవ్వుచు నిట్లనియె 7|121
సీ॥ బలి జీవుల నెల్లఁ దోలుచు నొవ్వులఁ జేయు పరమ శ్రీతంత్రి యుత్సుబులనెమి
కదకంటి చూపుచేఁ గలుషముల సంహృతి యొనర్చు దిలత్మదేసం పదైన మట్ట
కరాగ్రమునను తరంబుగా భూత చరంబుమలు, కెంపుగా నోరం బులి చ్చు పలల(బి
సాధు రక్షణా ధర్మసంస్థాపనము పృ[illegible]త వినాశ మొనరించు దండమునఁ ద
ఖండ రక్తలాదసుం దుకంటికి ఆవ్వాళ్లన రకిసనస్నుఁ గూర్కఁ గాచుచుండ
భూవరేంద్ర విన్నాను వంటి మానవు। నాశ్రయింప నన్నమాయ నన్నడు
వ॥ నీకు మేలగుంగాక యని దీవించి శిష్య సంఘ పరివృతుండై నిజసదనంబున 122
కరిగి జరిగిన వృత్తాంతం బంతయు భార్యా పుత్రా మల కెఱింగించి వు
రలనన కదనంబులఁ జరించి బద్ధ సంసారులను ద్ధరించి నిరంతర భగ
వద్గుణానుభవైకస్వంబులాచరించి పరమపదంబు నంతరించెనంత 7|123
క॥ దినిం జదివిన వ్రాసిన। మానితులగు సజ్జనుల సమాజమునందుం బూ
నికతో వినిపించిన। జ్ఞాన పదానికి మోంధుసౌఖ్యమూరప్రజ్ఞ 7|124
క॥ మంగళము రుక్మిణీవర। మంగళమానంద నిలయ మధుసూదనసన్మం
గళమో దేవకీసుత। మంగళమౌ దనుజభంజనం వారవ్వా 7|125

భాష్యకార సమాజ స్థాపకులు
మహర్షి శ్రీ వేంకటదాసస్వామి గారు